

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

ČESKO – RUSKÝ GLOSÁŘ

Školský a vzdělávací systém v České republice

1. vydání, 2020

Glosář byl zpracován v rámci projektu **Inkluze Interkulturně 2**, jako podpůrný studijní materiál pro účastníky vzdělávacích kurzů v oblasti interkulturní práce, a dále pro uchazeče o vykonání zkoušky z profesní kvalifikace Interkulturní pracovník (75-020-R), publikované v Národní soustavě kvalifikací.

Realizátor projektu: InBáze, z. s.

Partner projektu: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Autoři:

České znění: Mgr. Jan Matěj Bejček

Překlad: Mgr. Ing. Maria Molchan, Ph.D.

Obsah

1. Vybrané instituce, školy a školská zařízení
2. Vybrané základní pojmy
3. Akademické tituly

1. Vybrané instituce, školy a školská zařízení

Vybrané instituce		
Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy	MŠMT	Министерство образования, молодежи и физической культуры
Národní institut dalšího vzdělávání	NIDV	Национальный институт дополнительного образования
Národní pedagogický institut České republiky	NPI ČR	Национальный педагогический институт Чешской Республики
Česká školní inspekce	ČŠI	Чешская школьная инспекция
Typy škol		
Mateřská škola	MŠ	Детский сад
Lesní mateřská škola	LMŠ	Лесной детский сад
Základní škola	ZŠ	Основная школа
Základní umělecká škola (základní umělecké vzdělávání)	ZUŠ	Основная школа искусств

Střední škola	SŠ	Среднее учебное заведение
Střední odborná škola	SOŠ	Среднее специальное учебное заведение (ссуз)
Střední odborné učiliště	SOU	Среднее специальное училище
Gymnázium (<i>4leté / víceleté</i>)		Гимназия
Konzervatoř (<i>postavení obdobné střední případně vyšší odborné škole</i>)		Училище искусств
Vyšší odborná škola	VOŠ	Учреждение профессионального образования высшего уровня
Vysoká škola / Univerzita	VŠ	Высшее учебное заведение / Университет
Školská zařízení		
Speciálně-pedagogické centrum	SPC	Коррекционно-педагогический центр
Pedagogicko-psychologická poradna	PPP	Педагогическо-психологическая консультация
Středisko výchovné péče	SVP	Центр воспитательной работы

Střediska volného času

Dům dětí a mládeže

DDM

Дом детей и молодежи

2. Vybrané základní pojmy

(jednotlivé pojmy jsou řazeny abecedně)

A	
Absolutorium (závěrečná zkouška na Vyšší odborné škole)	Абсолюторий (выпускной экзамен в учреждении профессионального образования высшего уровня)
Absolvent	Выпускник
Adaptační plán (v mateřské škole)	План адаптации
Akademická hodnost (docent, profesor...)	Ученое звание
Akademický rok (01. 10. -30. 09.)	Учебный год
Akademický titul (Bc., Mgr., Ing., Ph.D. ...)	Ученая степень
Aprobační zkouška	Апробационный экзамен
Asistent pedagoga	Ассистент педагога
C – Ć	

Celoživotní vzdělávání	Непрерывное образование
Čeština jako druhý jazyk	Чешский как второй язык
D	
Dětská skupina	Детская группа
Dětské jesle	Детские ясли
Dětský kroužek	Детский кружок
Diplom	Диплом
Diplomovaný specialista <i>(zkratka DiS.; označení absolventa vyšší odborné školy)</i>	Дипломированный специалист
Distanční studium / distanční forma studia	Дистанционное обучение / дистанционная форма обучения
Dodatek k diplomu <i>(obdoba dokladu o obsahu a rozsahu vzdělávání, týká se VOŠ a VŠ)</i>	Приложение к диплому
Doklad o obsahu a rozsahu vzdělávání <i>(zpravidla se týká ZŠ a SŠ vzdělávání)</i>	Академическая справка

Doučování (<i>např. z českého jazyka / matematiky...</i>)	Репетиторство
Důtka - důtka třídního učitele - důtka ředitele školy	Выговор - выговор классного руководителя - выговор директора школы
Dvojazyčný asistent	Двужычный ассистент
H	
Harmonogram akademického roku	График учебного процесса
Harmonogram školního roku	График учебного процесса
I	
Individuální vzdělávací plán	Индивидуальный учебный план
Inkluze / Inkluzivní vzdělávání	Инклюзия / Инклюзивное образование
Internát (<i>druh celoročního ubytování pro studenty, zpravidla SŠ či SOU</i>)	Интернат

K	
Klasifikace <i>(hodnocení, známka)</i>	Оценка
Kolej / studentská kolej <i>(druh celoročního ubytování pro studenty, zpravidla VOŠ či VŠ)</i>	Общежитие / студенческое общежитие
Kombinované studium / kombinovaná forma studia <i>(kombinace prezenčního a distančního vzdělávání)</i>	Очно-заочная форма обучения
Konzultační hodiny	Консультации
M	
Maturitní zkouška	Единый государственный экзамен на получение аттестата о среднем образовании
Maturitní vysvědčení	Аттестат о среднем (полном) общем образовании
N	
Nástavbové studium	Дополнительное образование для обладателей свидетельства о присвоении профессии с целью получения аттестата о среднем образовании

Nostrifikace	Нострификация
Nostrifikační zkouška	Нострификационный экзамен
O	
Obhajoba bakalářské / diplomové / dizertační práce	Защита бакалаврской работы / дипломной работы / диссертации
Odklad povinné školní docházky	Отсрочка от поступления в школу / Разрешение на прием в первый класс в более позднем возрасте
Odlisný mateřský jazyk <i>(žák / student s odlišným mateřským jazykem)</i>	Другой родной язык
Omluvenka / omluvný list <i>(např. při zameškané výuce na základní škole)</i>	Объяснительная записка / персональная ведомость (таблица) учета пропусков
Organizační řád školy / Školní řád	Правила организации учебного процесса
Osvědčení	Сертификат, свидетельство
P	
Pedagogický pracovník	Педагогический работник

Plán pedagogické podpory	План педагогической поддержки
Podpůrné opatření	Мера поддержки
Postgraduální vzdělávání - doktorské studium (<i>Ph.D.</i>) - další vzdělávání	Постдипломное образование - докторантура - дополнительное образование
Potvrzení o studiu	Справка об обучении
Povinná školní docházka (poslední rok předškolní docházky a 1.-9. třída základní školy)	Обязательное образование, обязательное посещение школы
Pregraduální vzdělávání - bakalářské studium (<i>Bc., BcA.</i>) - magisterské studium (<i>Mgr., MgA., Ing., MUDr., MDDr., MVDr.</i>)	Преддипломное образование - бакалавриат - магистратура
Prezenční studium / prezenční forma studia	Очная, дневная форма обучения
Předškolák (dítě v předškolním věku)	Дошкольник
Předškolní vzdělávání	Дошкольное образование
Přijímací zkouška	Вступительный экзамен

Přípravná třída	Подготовительный класс
R	
Rámcový vzdělávací program <i>(RVP; obecně závazný rámec pro tvorbu vzdělávacích programů škol)</i>	Рамочная учебная программа
Rigorózní řízení	Процедура получения ученой степени без прохождения образовательной программы
Rodičovská schůzka / rodičovské schůzky	Родительское собрание / родительские собрания
Rozdílové zkoušky	Экзамены для ликвидации академической разницы
S	
Semestr <i>(zimní semestr / letní semestr)</i>	Семестр
Spádová škola <i>(mateřská / základní)</i>	Школа по месту жительства
Speciální pedagog	Специальный педагог, учитель-дефектолог
Speciální vzdělávací potřeby <i>(žák / student se speciálními vzdělávacími potřebami)</i>	Особые образовательные потребности

Státní doktorská zkouška <i>(zkouška k dosažení titulu Ph.D.)</i>	Государственный экзамен по образовательной программе докторантуры
Státní rigorózní zkouška <i>(zkouška k dosažení titulu PhDr., JUDr., RNDr. atd.)</i>	Государственный экзамен на получение ученой степени без прохождения образовательной программы
Státní závěrečná zkouška <i>(zkouška k dosažení titulu Bc., BcA., Mgr., MgA., Ing.)</i>	Итоговый государственный экзамен
Stipendium	Стипендия
Stipendijní řád	Порядок назначения и выплаты стипендий
Stravné <i>(poplatek za stravu ve školní jídelně)</i>	Плата за питание
Střední vzdělávání	Среднее (полное) общее образование
Studentský spolek	Студенческое общество
Š	
Škola v přírodě	Школа на открытом воздухе
Školní družina	Группа продленного дня

Školní hospodář / hospodářka	Завхоз школы
Školní jídelna	Школьная столовая
Školní klub	Школьный клуб
Školní metodik prevence <i>(na základní škole)</i>	Школьный методист по профилактике
Školní pololetí <i>(zimní / letní)</i>	Школьное полугодие
Školní psycholog	Школьный психолог
Školní rok <i>(01. 09. – 31. 08.)</i>	Учебный год
Školní zralost	Школьная зрелость
Školník	Школьный сторож
Školní poradenské pracoviště	Школьный консультационный пункт
Školní vzdělávací program <i>(realizační programový dokument školy, který je v souladu s RVP)</i>	Школьная учебная программа
Školská poradenská zařízení <i>(pedagogicko-psychologická poradna, speciálně-pedagogické centrum...)</i>	Школьные консультационные учреждения

T	
Talentová zkouška	Творческий экзамен
Třídní kniha	Классный журнал
Třídní kolektiv	Классный коллектив
Třídní schůzka / třídní schůzky	Родительское собрание
Třídní učitel	Классный руководитель
U	
Učitel	Учитель, преподаватель
Uchazeč o studium	Абитуриент (в ссуз/вуз), поступающий
Univerzita třetího věku	Университет третьего возраста
Uplatnění	Трудоустройство

Uznání rovnocennosti zahraničního vzdělání	Признание иностранного образования
V	
Volnočasové aktivity	Досуговые мероприятия
Vychovatel	Воспитатель
Vysokoškolské vzdělávání	Высшее образование
Vysvědčení	Аттестат, свидетельство
Vyšší odborné vzdělávání	Профессиональное образование высшего уровня
Vyučovací hodina	Урок
Výchovná opatření / výchovné opatření	Воспитательные мероприятия
Výchovný poradce <i>(na základní škole)</i>	Консультант по учебно-воспитательной работе
Výkaz o studiu / index	Зачетная книжка

Výuční list	Свидетельство о присвоении профессии
Vzdělávací soustava	Образовательная система
Vzdělávací zařízení	Образовательное учреждение
Z	
Zařazení do ročníku	Зачисление в класс
Zájmové vzdělávání	Внеурочное обучение
Základní vzdělávání - první stupeň základní školy (<i>1.-5. třída</i>) - druhý stupeň základní školy (<i>6.-9. třída</i>)	Основное общее образование - первый уровень, первая ступень основной школы - второй уровень, вторая ступень основной школы
Základní umělecké vzdělávání	Основное художественное образование
Zákon o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání / školský zákon (<i>561/2004 Sb.</i>)	Закон о дошкольном, основном, среднем образовании и профессиональном образовании высшего уровня / закон об образовательных учреждениях (№ 561/2004 Сб.)
Zákon o pedagogických pracovnících (<i>563/2004 Sb.</i>)	Закон о педагогических работниках (№ 563/2004 Сб.)

Zákon o vysokých školách (111/1998 Sb.)	Закон о высших учебных заведениях (№ 111/1998 Сб.)
Zápis do (...) - XY ročníku (zejména na VŠ) - mateřské školy - základní školy	Зачисление... - на X-й курс (как правило, в вузе) / перевод на X-й курс (со 2-го курса и выше) - в детский сад - в основную школу
Zápisový lístek (potvrzení úmyslu uchazeče stát se žákem SŠ)	Заявление о приеме
Zřizovatel (mateřské, základní, vyšší odborné školy ...)	Учредитель (детского сада, основной школы, учреждения профессионального образования высшего уровня...)
Ž	
Žák	Учащийся, ученик, школьник
Žákovská knížka	Дневник

3. Akademické tituly

udělované v České republice k 31. 12. 2020

1. Bakalářský stupeň (pregraduální vzdělávání)		
Bakalář	Bc.	Бакалавр
Bakalář umění	BcA.	Бакалавр искусств
2. Magisterský stupeň (pregraduální vzdělávání)		
Magistr	Mgr.	Магистр
Magistr umění	MgA.	Магистр искусств
Inženýr	Ing.	Инженер (присваивается выпускникам технических и некоторых экономических вузов)
Inženýr architekt	Ing. arch.	Инженер-архитектор
Doktor všeobecné medicíny	MUDr.	Доктор медицины
Doktor dentální medicíny	MDDr.	Доктор стоматологической медицины
Doktor veterinární medicíny	MVDr.	Доктор ветеринарной медицины

2.1 Rigorózní řízení (v soustavě VŠ vzdělávání netvoří samostatný stupeň vzdělání)		
Doktor filosofie	PhDr.	Доктор философии
Doktor práv	JUDr.	Доктор прав
Doktor přírodních věd	RNDr.	Доктор естественных наук
Doktor farmacie	PharmDr.	Доктор фармацевтики
Doktor teologie	ThDr.	Доктор теологии / богословия
Licenciát teologie	ThLic.	Лиценциат теологии
3. Doktorský stupeň (postgraduální vzdělávání)		
Doktor	Ph.D.	Доктор